

ПРОБЛЕМИ БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ
ТА ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ

УДК 343.9:351.74

В. А. Буржинський,

кандидат юридичних наук, директор Департаменту інформаційних технологій Міністерства внутрішніх справ України;

Ф. О. Кіріленко,

кандидат юридичних наук, заступник начальника управління міжвідомчої і міждержавної інформаційної взаємодії Департаменту інформаційних технологій Міністерства внутрішніх справ України

**ПОШУК АЛЬТЕРНАТИВНИХ ОЦІНОЧНИХ КРИТЕРІЇВ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У БОРОТЬБИ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ**

Досліджено проблеми використання та здійснено пошук оціночних критеріїв діяльності органів внутрішніх справ при розслідуванні та розкритті злочинів у різні періоди розвитку української держави. На підставі наявних статистичних показників за період 1960–2015 років здійснено спробу виявити наявні проблеми в діяльності органів поліції у цьому напрямку. Робота містить системно-структурний аналіз показників розкриття злочинів та критерії оцінки роботи органів поліції окремих країн.

Ключові слова: статистичні дані, аналіз стану злочинності, кримінальне провадження, розкриття злочину, обліково-статистична система.

Постановка проблеми. Розкриття злочинів є одним з основних криміналістичних понять, яке, у свою чергу, тісно пов'язане із процесом розслідування злочину, а саме прийняття того чи іншого процесуального рішення у зв'язку з виявленням особи, яка вчинила злочин, пред'явлення їй обвинувачення (оголошення підозри), складення обвинувального висновку та скерування справи (провадження) до суду, постановлення вироку судом і набрання ним чинності.

Оскільки розкриття злочинів безпосередньо пов'язане з розшуковою діяльністю і в значній мірі залежить від ефективності розшукових дій слідчого та оперативно-розшукових заходів, що здійснюються органами дізнання за його дорученням, визначення поняття розкриття злочину, його складових має істотне значення для побудови об'єктивної системи статистики боротьби зі злочинністю.

Метою роботи є дослідження на різних етапах функціонування органів внутрішніх справ методики, за якою здійснювалася оцінка діяльності оперативних підрозділів ОВС, вплив об'єктивних та суб'єктивних факторів на її об'єктивність і достовірність, пошук нових оціночних критеріїв, вивчення даної практики в окремих західних країнах.

Виклад основного матеріалу. Аналіз статистичних даних розкритих та нерозкритих злочинів за 1960–2015 роки свідчить про їх

пряму залежність від методики обліку зазначених категорій злочинів, а також порядку розрахунку відсотка розкриття. Якщо у 1960-ті роки середньостатистичний показник розкриття злочинів становив 98,4 %, а тяжких та особливо тяжких чи, відповідно до діючого на той час поняття, «найбільш небезпечних злочинів» – 97,1 %, то у 1990-ті роки ці показники становили відповідно 56,2 % та 57,3 % (рис. 1, 2).

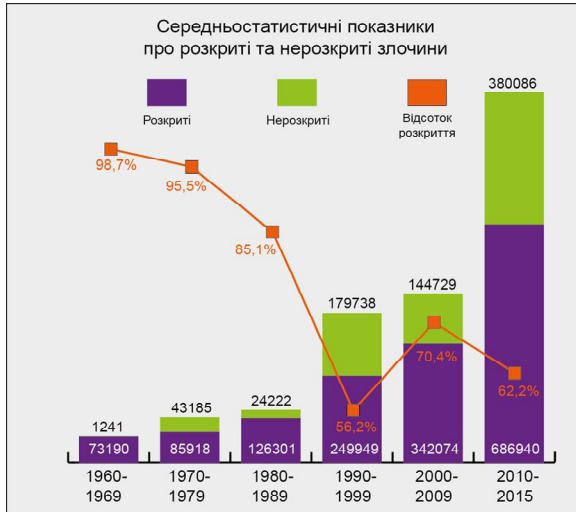

Рис. 1

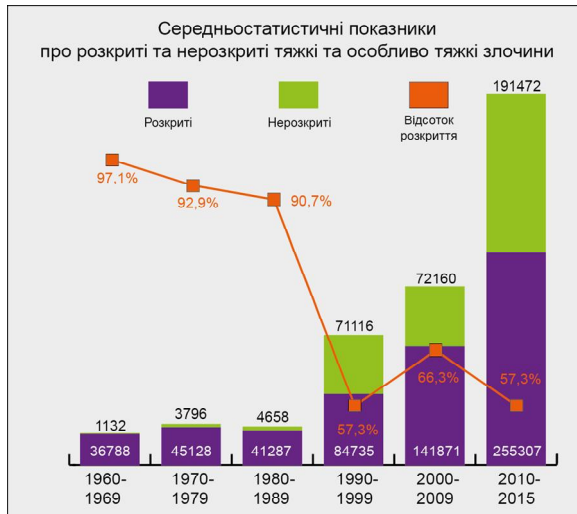

Рис. 2

Проведене в 2002 році реформування облікової системи сприяло тому, що в порівнянні з 1990-ми роками відсоток розкриття скоєних злочинів у цьому десятиріччі значно підвищився. Це підтверджується середньостатистичними показниками розкриття окремих видів злочинів (рис. 3–7).

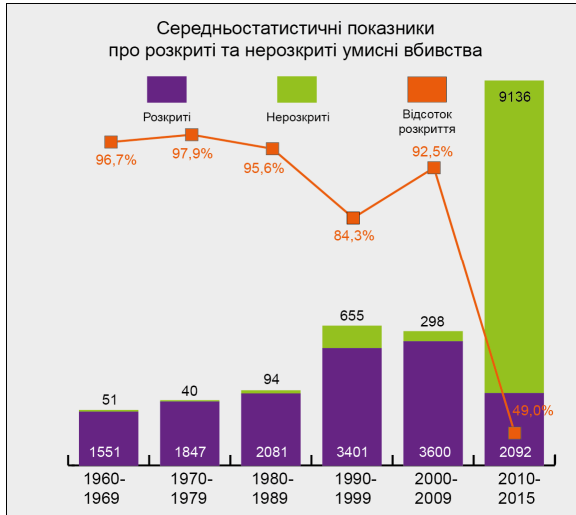

Рис. 3

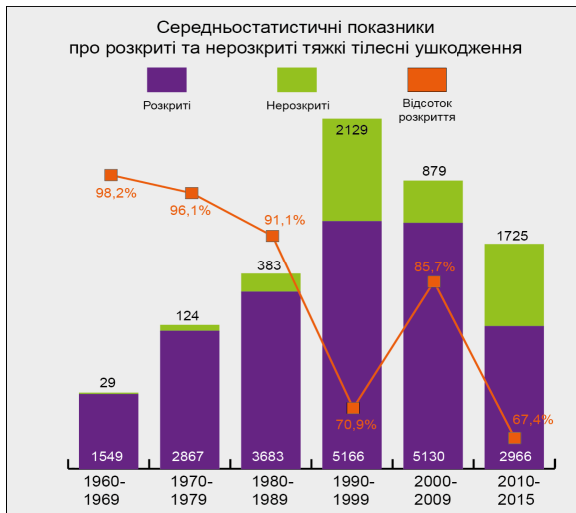

Рис. 4

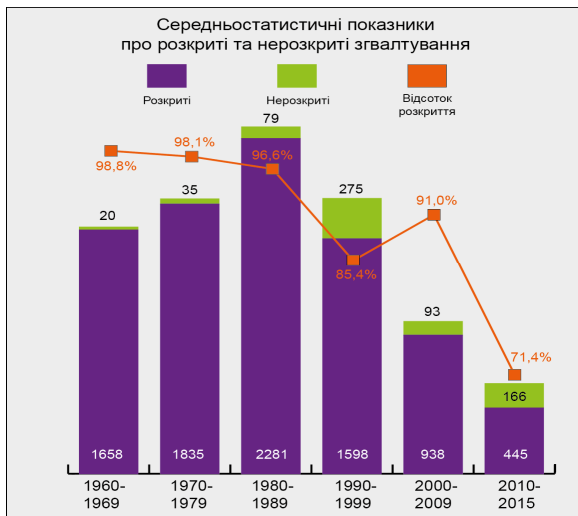

Рис. 5

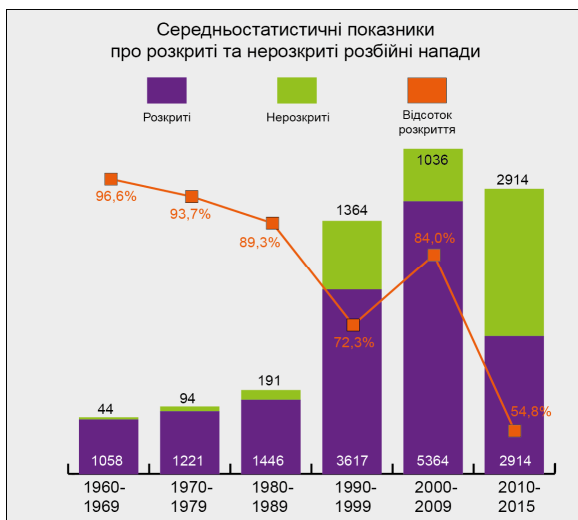

Рис. 6

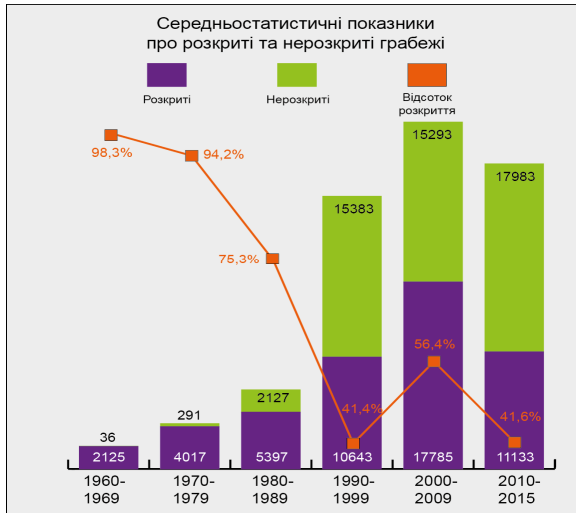

Рис. 7

Так, відсоток розкриття умисних вбивств склав 92,5 % проти 84,3 %, тяжких тілесних ушкоджень – відповідно 85,7 % проти 70,9 %, зґвалтувань – 91,0 % проти 85,4 %, розбоїв – 84,0 % проти 72,3 %, грабежів – 56,4 % проти 41,4 %.

Вивчення нормативно-правових актів за останні 50 років, які встановлювали порядок обліку злочинів, осіб, які їх учинили, рух кримінальних справ, дозволяє зробити висновок, що як у радянські часи, так і в період незалежності обліково-статистичній системі притаманні чітке визначення розкритого, нерозкритого злочину, а також формула розрахунку «відсотка розкриття» – як основної оцінки діяльності правоохоронних органів. При цьому, залежно від порядку обліку злочинів у звітному періоді, в окремі роки вносилися зміни до визначення понять розкритого або нерозкритого злочину, а також до методики розрахунку відсотка їх розкриття.

Так, до 1987 року включно відсоток розкритих та нерозкритих злочинів, а відповідно й відсоток їх розкриття, визначався з числа злочинів, зареєстрованих у звітному періоді. Починаючи з 1988 року, розрахунки здійснювалися з урахуванням перехідного залишку (за кількістю злочинів, кримінальні справи щодо яких знаходились у провадженні у звітному періоді). До 2010 року формула розрахунку «відсотка розкриття» була незмінною впродовж усього періоду використання цього оціночного показника в діяльності органів внутрішніх справ і визначалася як відношення розкритих злочинів до суми розкритих і нерозкритих, помножене на 100 (рис. 8).

Рис. 8

Довідково: за Кримінально-процесуальним кодексом України в редакції 1961 року (далі – КПКУ) злочин вважався розкритим тоді, коли кримінальну справу щодо нього було закінчено провадженням та у справі прийнято одне з таких рішень:

- прокурором затверджено обвинувальний висновок і кримінальну справу направлено до суду (ст. 232 КПКУ);

- особа, яка скоїла злочин, встановлена, але за згодою прокурора кримінальну справу закрито, особу звільнено від кримінальної відповідальності із застосуванням до неї заходів адміністративного стягнення: передачі матеріалів справи на розгляд товариського суду, передачі особи на поруки громадській організації, трудовому колективу чи направлення прокурором справи до суду для застосування до неповнолітнього примусових заходів виховного характеру (ст. 7-2, 8, 9, 10 КПКУ);

- особа, яка вчинила злочин, відома, наявні докази, які вказують на вчинення злочинів цією особою, але кримінальна справа щодо цієї особи закрита у зв'язку із закінченням строків давності, внаслідок акту амністії, якщо він усуває застосування покарання за вчинене діяння, чи за смертю винного (п. 3, 4, 8 ст. 6 КПКУ);

- кримінальна справа за згодою прокурора закрита із звільненням особи від кримінальної відповідальності внаслідок зміни обставин (ст. 7 КПКУ);

- особа, яка вчинила злочин, встановлена в процесі протокольної форми досудової підготовки матеріалів, і згідно із санкцією прокурора протокол разом із матеріалами надіслано до суду (ст. 426 КПКУ).

Отже, затримання чи арешт особи, підозрюваної у злочині, застосування до неї інших запобіжних засобів, а також пред'явлення особи обвинувачення у вчиненні злочині не давало підстав для обліку злочину як розкритого. При цьому нерозкритим вважався злочин, справа щодо якого зупинена за нерозшуком або за невстановленням особи, яка підлягає притягненню як обвинувачена (п. 1, 3 ст. 206 КПКУ).

Слід зазначити, що до числа розкритих злочинів зараховувався злочин, стосовно якого у звітному періоді, незалежно від року порушення кримінальної справи, були представлені заповнені документи первинного обліку про наслідки розслідування злочину (статистична

картка форми 1.1) і на особу, яка вчинила злочин (статистична картка форми 2), підписані відповідним прокурором чи його заступником.

З 1991 року до нерозкритих включаються також злочини, у справах яких з часу порушення пройшло більше двох місяців, але не було надано документів первинного обліку про зупинення слідства за нерозшуком обвинувачених чи невстановленням осіб, які вчинили злочини, або про пред'явлення обвинувачення (факти так званої тяганини). До підрахунку включалися злочини, справи щодо яких були порушені у звітному періоді (поточному році), а також перехідний залишок злочинів минулого року у справах, порушених після першого листопада.

Із 2002 року до числа нерозкритих почали відносити злочини, у кримінальних справах за якими з часу порушення або після пред'явлення обвинувачення пройшло понад два місяці, а облікові документи про інші процесуальні рішення (закінчення, продовження або зупинення слідства) до облікових підрозділів не надійшли (факти «тяганини» та «прихованої тяганини») (рис. 9).

Формула розрахунку відсотка розкриття за Інструкцією 2002 року

$$\text{ВІДСОТК РОЗКРИТТЯ} = \frac{\text{ф.1.1. ф.2}}{\text{ф.1.1. ф.2} + \text{п.п.1.3 ст.206} + >2 \text{ міс.} + \text{ф.4} >2 \text{ міс.}} \times 100\%$$

Рис. 9

Довідково:

– ф.1.1., ф.2 – кількість злочинів, справи щодо яких закінчені розслідуванням у звітному періоді (розкриті злочини);

– п.п.1.3 ст.206 – кількість злочинів, слідство щодо яких у звітному періоді вперше зупинено (незалежно від часу вчинення і реєстрації злочину) за п. 1 ст. 206 (ст. 207), п. 3 ст. 206 (ст. 209) КПКУ (коли місце знаходження обвинуваченого не відоме або коли не встановлена особа, яка вчинила злочин);

– >2 міс. – кількість злочинів, з часу порушення кримінальних справ за якими пройшло понад 2 місяці, а інформація про пред'явлення обвинувачення або продовження чи зупинення слідства не надана (факти «тяганини»);

– ф.4>2 міс. – кількість злочинів, щодо яких з часу пред'явлення обвинувачення пройшло більше двох місяців, а рішення у справі не прийнято у зв'язку із закінченням, продовженням чи зупиненням слідства (факти «прихованої тяганини»).

Система обліку злочинів, що діяла у радянські часи, та й у період незалежності, дозволяла штучно регулювати показники розкриття злочинів шляхом переносу реєстрації злочинів з одного звітного періоду на інший, приховання злочинів від реєстрації, фальсифікації

облікових документів. Їх мета – забезпечити зростання у порівнянні з аналогічним періодом минулого року відсотка розкриття – як основного критерію оцінки діяльності органів внутрішніх справ.

У 1990-ті роки та наступне десятиріччя до цих порушень долучалася корупційна складова, коли облікові документи про те чи інше процесуальне рішення, що дозволяло облікувати злочин розкритим, в окремих випадках стали предметом купівлі-продажу. Масштаби порушень обліково-реєстраційної дисципліни в кінці 1990-х – на початку 2000-х років набули значних розмірів, деякі з них отримали широке розголошення в засобах масової інформації і використовувалися для дискредитації органів внутрішніх справ. Під сумнів ставилися статистичні показники, що характеризували розслідування злочинів, оперативно-розшукову, слідчу та профілактичну роботу міліції.

У зв'язку з тим Міністерством внутрішніх справ України були напрацьовані матеріали щодо реформування системи обліку та реєстрації злочинів та інших правопорушень, розробки нових критеріїв оцінки діяльності ОВС. Однією із пропозицій стала відмова від «відсотка розкриття» як основної оцінки діяльності органів внутрішніх справ із виявлення та розслідування злочинів. Ця пропозиція була реалізована лише у 2010 році, коли було затверджено Інструкцію про єдиний облік у новій редакції, в якій було відсутнє визначення відсотка розкриття як критерію оцінки діяльності ОВС, а також методики (формули) його розрахунку. Поряд з тим продовжувалися пошуки нової системи оцінки діяльності органів внутрішніх справ, яка б не спонукала до фальсифікації та маніпуляції статистичними показниками і відображала реальний стан справ у боротьбі зі злочинністю.

За кілька років до цього наказом МВС України від 12.07.2000 № 459 було затверджено Положення про критерії оцінки результатів діяльності органів і підрозділів внутрішніх справ України та затверджено статистичну звітність «Основні показники діяльності органів внутрішніх справ. Формалізовані дані». До цієї звітності було включено окремі показники, що характеризували роботу оперативного блоку, слідства, підрозділів охорони громадського порядку, за якими за певною методикою здійснювалася оцінка діяльності ОВС України в цілому.

Залежно від кількості населення та заяв і повідомлень про злочини регіони було поділено на дві групи. До окремої групи включено УМВСТ. Кожен показник у своїй підгрупі оцінювався за бальною системою. Сума балів ранжувалася у підсумковій таблиці (табл. 1) та визначалося місце регіону в загальному рейтингу. Для міста Києва, як виняток, існував додатковий поправочний коефіцієнт 1,25. Ця методика проіснувала до 2002 року.

Загальний розрахунок оцінки результатів оперативно-службової діяльності ГУМВС, УМВС, УМВСТ

У наведеній нижче таблиці 1 відображено як зразок розрахунок оцінки результатів оперативно-службової діяльності ОВС відповідно

до наказу МВС України від 12.07.2000 № 459. Звітний період становить 12 місяців 2000 року. Щодо м. Києва – див. попередній абзац.

Таблиця 1

Місце	Назва регіону	Оцінка за сумою балів
Регіони з населенням більше 1,5 млн		
1.	Полтавська область	1544
2.	Луганська область	1488
3.	Запорізька область	1466
4.	Одеська область	1380
5.	Дніпропетровська область	1372
6.	Харківська область	1309
7.	Вінницька область	1288
8.	АР Крим	1264
9.	місто Київ	1259*
10.	Львівська область	1227
11.	Донецька область	1194
12.	Київська область	1085
Регіони з населенням менше 1,5 млн		
1.	Івано-Франківська область	1350
2.	Житомирська область	1304
3.	Кіровоградська область	1259
4.	Херсонська область	1253
5.	Миколаївська область	1250
6.	Рівненська область	1244
7.	Волинська область	1240
8.	Хмельницька область	1226
9.	Тернопільська область	1190
10.	Черкаська область	1134
11.	Чернігівська область	1125
12.	Сумська область	1116
13.	Чернівецька область	1116
14.	місто Севастополь	1047
15.	Закарпатська область	1002
Залізничні магістри		
1.	Придніпровське УМВСТ	1532
2.	Південне УМВСТ	1485
3.	Львівське УМВСТ	1468
4.	Одеське УМВСТ	1428
5.	Південно-Західне УМВСТ	1400
6.	Донецьке УМВСТ	1392

Для вдосконалення аналізу та прогнозування розвитку оперативної обстановки в державі у 2004 році в порядку експерименту було введено в дію Методику оцінки ефективності оперативно-службової діяльності ГУМВС, УМВС, УМВСТ (наказ МВС від 05.11.2004 № 1329), яка проіснувала до кінця року. Суть цієї методики полягала в тому, що визначалося ряд статистичних показників, які характеризували оперативно-службову діяльність головних підрозділів МВС і за якими здійснювалася оцінка результатів роботи органів внутрішніх справ у цілому.

У 2007 році було здійснено спробу запровадити нову форму оцінки діяльності органів внутрішніх справ, яка базувалася на розрахунках навантаження на одиницю особового складу підрозділів кримінальної міліції за окремими напрямками діяльності, а також ранжування цих показників (наказ МВС України від 05.07.2007 № 227).

Використання цієї оцінки не привело до переорієнтації діяльності правоохоронних органів на реальне забезпечення прав і свобод громадян та викоренення хибної практики приховування злочинів від обліку, фальсифікації статистичних показників про результати оперативно-службової діяльності.

Враховуючи це, на основі нових критеріїв наказом МВС України від 25.05.2010 № 197 [1] була запроваджена принципово нова система оцінки діяльності ОВС, яка базувалася на розрахунках окремих показників, а також коефіцієнтів значення кожного індикатора та оцінки зростання індикатора. Однак використання цієї динаміки призводило до неритмічної роботи підрозділів органів внутрішніх справ, особливо в кінці кожного кварталу, коли спостерігалася різке збільшення окремих статистичних показників.

Із метою забезпечення стабільної та динамічної діяльності всіх служб ОВС у 2011 році наказом МВС України від 20.01.2011 № 17 [2] запроваджується система оцінки їх діяльності з використанням сучасних технологій аналізу та прогнозування. Аналіз стану злочинності в державі відтепер здійснювалося шляхом розрахунку середньомісячних результатів роботи за останні 24 місяці без порівняння з аналогічними показниками минулого року та відстеженням за цими результатами позитивних чи негативних тенденцій в роботі міліції. Важливо, що оціночні показники формувалися виключно на підставі автоматизованих баз даних та показників державних статистичних звітів. Використання такої оцінки діяльності ОВС дозволяло аналізувати реальне середньомісячне навантаження на працівників і стабільність роботи кожного підрозділу; приймати управлінські рішення за напрямками роботи, за якими показники мають тенденцію зниження; здійснювати контроль на центральному рівні за оперативністю реагування на вчинені злочини та прийняття за ними законних рішень.

При проведенні аналізу за новими критеріями оцінки всі регіони було поділено на чотири групи з урахуванням кількості зареєстрованих заяв та повідомлень про злочини на 10 тис. населення. З метою

подаьшого вдосконалення аналітичного забезпечення діяльності підрозділів ОВС, здійснення комплексного аналізу результатів їх роботи за певний звітний період, підготовки проектв управлінських рішень до засідань колегії МВС, нарад керівництва Міністерства та інших організаційних заходів за участю керівництва Міністерства, аналітичних довідок та доповідних записок з актуальних проблем їх діяльності, пропозицій щодо вдосконалення їх роботи, а також у зв'язку із набранням чинності КПК України, упровадженням Єдиного реєстру досудових розслідувань і розробленням нових підходів щодо об'єктивності оцінки ефективності та законності їх діяльності наказом МВС України від 02.04.2013 № 334 затверджено та з 01.04.2013 введено в дію Методику визначення ефективності та законності службової діяльності підрозділів органів внутрішніх справ України, а також Перелік показників та індикаторів для визначення ефективності та законності службової діяльності підрозділів ОВС України [3]. Кожен включений до Переліку показник мав позитивне або негативне значення. Сума негативних балів ранжувалася у підсумковій таблиці.

У таблиці 2 наводимо зразок підсумкового аркуша збірника з оцінки діяльності ОВС відповідно до наказу МВС України № 334 від 02.04.2013. При цьому кожен показник, за яким здійснювалася оцінка, мав позитивне чи негативне значення, яке оцінювалося певною кількістю балів. Розрахунки зроблено за підсумками роботи ОВС за 4 місяців 2014 року. Показники по АР Крим та місту Севастополь відсутні у зв'язку з їх анексією.

Таблиця 2

Найменування регіонів та залізниць	Загальна сума негативних балів	Місце у групі
1	2	3
Одеська область	21	1
Харківська область	23	2
Дніпропетровська область	39	3
Запорізька область	44	4
місто Київ	61	5
Луганська область	67	6
Донецька область	76	7
Вінницька область	26	1
Херсонська область	26	1
Черкаська область	34	2
Кіровоградська область	36	3
Миколаївська область	46	4
Житомирська область	47	5
Сумська область	48	6

Продовження табл. 2

1	2	3
Полтавська область	53	7
Львівська область	53	7
Київська область	66	8
Залізничні магістри		
Чернівецька область	23	1
Хмельницька область	23	1
Івано-Франківська область	41	2
Тернопільська область	47	3
Закарпатська область	51	4
Волинська область	52	5
Рівненська область	52	5
Чернігівська область	56	6
Залізничні магістри		
Південно-Західна залізниця	17	1
Одеська залізниця	24	2
Придніпровська залізниця	29	3
Львівська залізниця	36	4
Південна залізниця	41	5
Донецька залізниця	55	6

Дана методика використовувалася до 2015 року – початку реформування органів внутрішніх справ. У цей період єдиною оцінкою роботи правоохоронної системи стала громадська думка, яка визначалася шляхом незалежного соціального опитування. Початок роботи нової патрульної поліції, переатестація особового складу органів внутрішніх справ, оновлення кадрового складу, створення Національної поліції України вплинуло на громадську думку щодо роботи нової поліції (рис. 10).

Рис. 10

У квітні 2016 року на Київському безпековому форумі міністр внутрішніх справ України А. Б. Аваков повідомив, що за результатами опитування громадської думки рівень довіри до поліції становив 44 %. Останнє опитування, яке проводив у травні 2016 року Київський міжнародний інститут соціології, засвідчило, що поліції довіряють 46 % населення України. А ще рік тому довіра до міліції становила 2–3 відсотки.

Поряд із тим аналіз оцінки роботи органів поліції окремих країн свідчить про таке. У **Великобританії** оцінку ефективності роботи поліцейських підрозділів включено до системи оцінки послуг, наданих населенню органами публічної влади, що базується на концепції «кращої вартості», запровадженій з середини 1990-х років. Таким чином, основним критерієм ефективності роботи поліції є максимальне ефективне використання коштів платників податків, витрачених на її утримання. При цьому використовується метод постановки цілей, виконання яких згодом відображається в індикаторах діяльності.

Крім того, поліцейським органам Великобританії притаманний високий рівень децентралізації, відповідно більшість критеріїв оцінюють діяльність поліції на місцевому рівні. Дані показники застосовуються передусім для оцінки та порівняння ефективності роботи територіальних підрозділів поліції (констеблів) і лише потім – для оцінки роботи поліцейських органів у цілому.

Для оцінювання ефективності роботи поліції **Шотландія** використовує Шотландську систему оцінки ефективності поліцейської роботи Scottish Policing Performance Framework – SPPF (набір показників, який ще більш орієнтований на постановку та подальше виконання цілей), яка включає чотири напрями оцінки: якість наданих послуг; відчуття захищеності та безпеки громади; кримінальне правосуддя та боротьбу зі злочинністю; ефективність управління та діяльності.

Для кожної групи показників визначені стратегічні цілі (High Level Objectives), а їх виконання оцінюється за трьома групами показників: затратні ресурси (Inputs), заходи, що були вжиті (Activities), та їх результати (Outputs). Заявлені поліцейськими органами показники підлягають аудиторській перевірці спеціально уповноваженим державним органом. Напрямом оцінки роботи поліцейських підрозділів є дослідження громадської думки про їх діяльність. Основним завданням таких обстежень є доповнення офіційної статистики поліції шляхом опитування громадян про злочини, що їм відомі або жертвами яких вони стали протягом звітного періоду.

Критерії, що застосовуються у **Канаді**, відображають її більш централізовану структуру порівняно з поліцейськими органами Великобританії. Однак для оцінки діяльності поліції також використовується підхід, оснований на визначенні ступеня досягнення поставлених цілей. При цьому цілі, які висувуються, мають загальний

характер та визначаються відповідно до пріоритетів діяльності правоохоронних органів. У зв'язку з тим порівняно з системою оцінки роботи поліції у Великобританії кількість індикаторів відносно невелика. Іншою характерною рисою є значна роль соціологічних опитувань у визначенні ефективності діяльності поліції.

У **Франції** показники діяльності поліції визначаються зниженням небезпеки, оптимізацією використання мобільних сил, підвищенням ефективності забезпечення безпеки дорожнього руху, підвищенням рівня виявлення злочинів та правопорушень, оптимізацією використання ресурсів. Загальні показники оцінки поліції не охоплюють всі сфери її діяльності, а стосуються лише тих, які визначені найбільш пріоритетними.

Крім того, ефективність діяльності поліцейських підрозділів за різними напрямками періодично оцінюється в рамках тематичних доповідей Генеральної інспекції адміністрації, які, як правило, фокусуються не на діяльності окремого органу державної влади, а на ефективності діяльності за визначеним напрямом у цілому. Зазначені критерії оцінки діяльності застосовуються передусім в системі бюджетного контролю з метою визначення ефективності використання фінансових коштів (завдання та індикатори їх виміру визначаються під час підготовки проекту бюджету, їх вимір здійснюється у процесі звітування про виконання бюджету).

Отже, аналіз досвіду оцінки діяльності поліції в розвинених країнах дозволяє виділити певні тенденції, що домінують у цій сфері: для визначення ефективності діяльності поліцейських підрозділів – використання методу планування та оцінки досягнення цілей; замість спроб охопити всі сфери діяльності поліцейських підрозділів – приділення уваги напрямам діяльності поліції, які у даній країні визнані пріоритетними; підхід до діяльності поліції як до надання певних послуг населенню; при оцінці роботи поліції врахування наданого їй фінансування та доцільності використання; у процесі оцінки діяльності поліцейських органів використання даних відомчої статистики та соціологічних опитувань.

Висновки. На нашу думку, при створенні системи оцінки роботи органів внутрішніх справ насамперед було б доцільно враховувати думку особового складу низових ланок системи МВС шляхом проведення анонімного незалежного опитування стосовно наявних проблем у діяльності, що безпосередньо впливає на ефективність роботи конкретної служби. Підсумкова комплексна оцінка діяльності органів МВС повинна базуватися на статистичних показниках, а також внутрішній та зовнішній оцінці діяльності ОВС, що будуть визначатися на підставі незалежних соціологічних опитувань. Вона має бути динамічною, оптимізація ж повинна бути орієнтована на пропозиції представників органів і підрозділів ОВС, органів державної влади і місцевого самоврядування, а також громадян та їх об'єднання.

Список бібліографічних посилань: 1. Про затвердження системи оцінки діяльності органів внутрішніх справ України на основі нових критеріїв: наказ МВС України від 25.05.2010 № 197 // Експертна група «Поліція під контролем»: сайт/Асоц. укр. моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохорон. органів. URL: <http://police-experts.info/orders/nakaz-mvs-vid-25-05-2010-197-pro-zatverdzhennya-systemy-otsinky-diyalnosti-ovs-na-osnovi-novyh-kryterijiv/> (дата звернення: 05.01.2017). 2. Про затвердження Системи оцінки діяльності органів внутрішніх справ України з використанням сучасних технологій аналізу та прогнозування: наказ МВС України від 20.01.2011 № 17 // Експертна група «Поліція під контролем»: сайт/Асоц. укр. моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохорон. органів. <http://police-experts.info/orders/nakaz-mvs-vid-20-01-2011-17-pro-zatverdzhennya-systemy-otsinky-diyalnosti-orhaniv-vnutrishnih-sprav-ukrajiny-z-vykorystannyam-suchasnyh-tehnolohij-analizu-ta-prohnozuvannya> (дата звернення: 05.01.2017). 3. Про подальше вдосконалення аналітичного забезпечення діяльності підрозділів органів внутрішніх справ: наказ МВС України від 02.04.2013 № 334 // document.UA: сайт. URL: <http://document.ua/pro-podalshe-vdoskonalennja-analitichnogo-zabezpechennja-dij-doc152388.html> (дата звернення: 05.01.2017).

Надійшла до редколегії 13.01.2017

Буржинский В. А., Кириленко Ф. А. Поиск альтернативных оценочных критериев деятельности правоохранительных органов в борьбе с преступностью

Исследованы проблемы использования и осуществлён поиск оценочных критериев деятельности органов внутренних дел при расследовании и раскрытии преступлений в разные периоды развития украинского государства. На основании имеющихся статистических показателей за период 1960–2015 годов предпринята попытка выявить имеющиеся проблемы в деятельности органов полиции в этом направлении. Работа содержит системно-структурный анализ показателей раскрытия преступлений и критерии оценки работы органов полиции отдельных стран.

Ключевые слова: статистические данные, анализ состояния преступности, уголовное производство, раскрытие преступления, учетно-статистическая система.

Burzhynsky V. A., Kirilenko F. A. Search for alternative evaluation criteria of law enforcement agencies' activities in combating crime

The authors have studied existing problems of using current and implemented the search of new evaluation criteria of the police activities while investigating and solving crimes in different periods of development of our country.

It has been emphasized that the efficiency of the functioning of operating units of internal affairs agencies (National Police) directly depends not only on what tasks will be assigned to the relevant departments, but also on using the criteria that will evaluate the quality of work. Due to this fact, the system of evaluating the efficiency must be flexible

and should be changed, as public safety and the effectiveness of law enforcement agencies depends on how the police work is estimated.

The authors of the article have analyzed the methods of evaluation of the police operational units in various stages of the functioning, the influence of objective and subjective factors on its objectivity and accuracy, the search of new evaluation criteria. Based on available statistics for the period of 1960–2015 the authors made an attempt to identify issues related to the accounting of solved and unsolved crimes, have considered the feasibility of using these categories to measure the police activities and effectiveness of using new evaluation criteria that are based on the latest information technologies.

The paper includes the system and structural analysis of indicators of solving crimes and other (alternative) criteria for the evaluation of internal affairs agencies' activities on detection and investigation of crimes and selective comparison of existing criteria for evaluating the police work of some EU countries.

The relevance of this paper during the reform period of law enforcement system is due to its focus on the optimization of the activities of the units of the National Police of Ukraine on detection and investigation of crimes, on the implementation of new evaluation criteria in practice, first of all using public opinion poll that will quickly take necessary management decisions.

Keywords: statistics, crime situation analysis, criminal proceeding, crime detection, accounting and statistical system.

УДК 341.45

А. В. Войціховський,

кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри конституційного і міжнародного права факультету № 4 (кіберполіції)

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5629-8852>

ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВІРНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖАВ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ НА ДВОСТОРОННЬОМУ РІВНІ

Досліджено питання співробітництва держав у сфері протидії злочинності шляхом укладання двосторонніх міжнародних договорів. Визначено особливості, переваги та недоліки двостороннього договірно-правового регулювання такого співробітництва.

Ключові слова: міжнародне співробітництво, протидія злочинності, двосторонній рівень міжнародного співробітництва, двосторонній міжнародний договір.

Постановка проблеми. У зв'язку зі здійсненням в Україні правової реформи, зміст якої можна визначити як поступовий рух до демократичної та правової держави, проблема протидії злочинності набуває особливої актуальності. У сучасних умовах вона є предметом широкого нормативного регулювання, зокрема міжнародно-